

SERGI / EXPOSITION

LES PRATIQUES DE SURVIVANCE

VAR KALMA PRATİKLERİ

Küratörler / Curateurs

Bihter Ayyıldız
M. Emir Dereci

20/12/2024 - 25/01/2025

Sanatçılar / Artistes

Bilal Yılmaz
Elçin Acun
Elif Büyüknohutçu

Ferhat Tunç
Fırat Engin
Osman Dinç

Özge Akdeniz
Şükran Moral
Zeynep Beler

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Bihter Ayyıldız

Küratör Metinleri

Bihter Ayyıldız

Emir Dereci

Sanatçı Biyografi ve Eserleri

Bilal Yılmaz

Elçin Acun

Elif Büyüknohutçu

Ferhat Tunç

Fırat Engin

Osman Dinç

Özge Akdeniz

Şükran Moral

Zeynep Beler

ÖNSÖZ

PlumeMag Kurcusu ve Sanat Tarihçisi Bihter Ayyıldız

Var Kalma Pratikleri bir serginin çok ötesinde. Bunu bir manifesto gibi de ele alabiliriz.

1998-2004 yılları arasında Fransa'da Lille Üniversitesi'nden mezun, umut dolu bir sanat tarihçi olarak Türkiye'ye döndüm.

Lille Valilik Arşivlerinde 2 sene süren araştırma sürecinin ardından yayınladığım tez çalışması çok beğenildiği için, Nice Valilik Arşivleri'nde işi olan ve Fransa'da çalışma izni almış bir genç olarak, yurt dışında aldığım eğitimi ülkemine yararına kullanmak ve önemlisi ailemden uzak yaşamamak için ülkeme döndüm.

20 sene geçti. Ve ben Türkiye'nin sürdürülebilirlik ve kültür sanatı bir arada ele alan ilk dijital platformunun 5'inci yaşını kutlarken, kendi mesleğimin işsizi bir insanım.

Sanat tarihçisi işsizliğimin 20'nci yılında ilk defa kendi mesleğimi icra ettiğim bu sergi benim ilk küratörlük denemem.

1 yıldır üzerinde çalıştığımız bu serginin Institut français İstanbul'da yani Fransız topraklarında gerçekleşmesi de hayli manidar bir detay.

Var Kalma Pratikleri, Fransız düşünür Georges Didi-Huberman'ın "var kalma mücadelesi" olarak tanımladığı antropolojik kabiliyetin izlerini sürüyor.

Her ikisi de endemik bir tür olan ateş böcekleri ile karanlıkta kalmayı tercih eden idealist insanlar, serginin metaforik eş kahramanları olarak karşımıza çıkıyor. Ateş böcekleri, popüler ve güçlü olanın göz kamaştırıcı çekimine karşı bir duruş sergileyen bu karakterlere eşlik ediyor.

Yazımın başında belirttiğim gibi bu bir sergiden çok öte bir manifesto. Tüm zorluklara rağmen yaşamını bir sanat eseri gibi işleyen onurlu insanların, karanlıktan korkmayan ve ışığını karanlıkta yayanların, kendi hikayesini karanlıkta yazanların ışıklarının bir araya geldiğinde ne kadar büyük bir aydınlık yaratabileceklerinin bir kanıtı.

Huberman'ın, Pasolini'nin umudu kestiği ve tekil makineler olarak tanımladığı insanları, kendi ışığına inanan bireyler olarak ele alması ve ateş böceklerinin varlığını sorgulamasına cevaben bir ışık gösterisi gibi görüyorum bu sergiyi.

Sergi hazırlıkları sırasında “Ateşböceklerinin Var Kalma Mücadelesi”^{*} kitabının her sayfasında benim bugün olduğum kişinin yolunu aydınlatan sonsuz ışık kaynağı babamın izlerini takip ettim.

Serginin kör bir noktasında karşınıza eski bir saat ve 70’li yılların sonlarında petrol krizi yaşandığı dönemde, tüm müşterilerine adil bir şekilde satış yapan Koray Petrol’ün resmi belgesini görürseniz şaşırmayın. Belki bu objelerin sergideki çok değerli sanatçıların eserlerinin yanında sanatsal bir değeri yok ama hayatını bir sanat eseri gibi ele almış sevgili babam Yalçın Koray’ın bana bıraktığı paha biçilemez yaşam sanatının bir ifade olduğunu düşünüyorum.

20 sene sonra mesleğimi icra edebilmek benim için çok değerli. Bana her zaman inanan eşim Çağrı’ya, kızım Derin’e, beni Fransa’ya okumaya zorla gönderen anne-me, ışığım babama ne kadar teşekkür etsem az.

Teşekkürlerim bununla bitmiyor...

Sergi için özel bir eser üreten Şükran Moral’e, bana inanıp hiç tanımadan sergide yer almayı kabul eden sevgili Osman Dinç’e, tüm desteğiyle yanımda olan Fırat Engin’e, sergi sürecinde serginin geneline verdiği destek için Elçin Acun’a, her aşamda yapıcı ve iş birlikçi olan Elif Büyüknohutçu’ya, serginin isim annesi Özge Akdeniz’e, serginin tasarım dilini oluşturan Ferhat Tunç’a, katalog fotoğrafları için aynı zamanda sergi sorumlumuz olan Yasemin Kalaycı’ya, kişisel sergisinin ardından bize katılan Bilal Yılmaz’a ve Zeynep Beler’e tek tek teşekkür ediyorum.

Sergi sürecinde tüm desteği ile yanımda olan Institut français İstanbul ekibine, bu serginin benim için ifade ettiği anlamı hissederek destek veren saygıdeğer Fransa İstanbul Başkonsolos’u Nadia Fanton’a, sponsorun ötesinde bir inançla yanımda olan Ozan Kuşçu’ya, Tasyalı Holding’e, Zarakol iletişim’e, canım dostum Özlem Bulut’a, Piksel Yeni Medya Arda ve Hande’ye, Jotun’a çok teşekkür ediyorum.

PlumeMag’in kültür sanat editörü Emir Dereci’ye bana bu süreçte eşlik ettiği için ve sergide yer alan iki eseri koleksiyonundan almamıza izin veren çok değerli dostum ve cesur çağdaş sanat koleksiyonuna hayran olduğum Feride İkiz’e ayrıca teşekkür ediyorum.

^{*}Didi-Huberman, Georges, 2023, Ateşböceklerinin Var Kalma Mücadelesi, Çeviren: Halil Yiğit, Norgunk Yayınları, İstanbul.

KÜRATÖR METNİ

Bihter Ayyıldız

Var kalma mücadelesi ile güç sahibi olmanın cazibesi arasında sıkışmış bir yaşam parçacığının etrafına toplanmış insan kalabalıkları...

Ve bu kalabalıkların içinde antropolojik sürdürülebilirliği tehlikeye sokan tecrübenin yok oluşu...

Çağdaş sıfatına layık olmak için köklerinden sökülen köylü ve zanaatkarların burjuvazi karşısında kadim varlıklarını sorgular hale gelmesi...

Georges Didi Huberman'ın "Ateş Böceklerinin Var Kalma Mücadelesi" isimli kitabı, benzer konulara kafa yormuş çağdaş düşünür, sanatçı ve filozoflarla fikir düelloları tadında kendi içinde bağımsız metinlerden oluşuyor.

Pasolini'nin son metinlerinden biri olan ve "Ateş Böcekleri" ismiyle bilinen makalesi, Huberman'ın çıkış noktası. Pasolini ne kadar umutsuz ise Huberman o kadar umutla renklendiriyor ateş böceği metaforunu.

Savaş sonrası romantizmi ve coşkusu ile kurduğu ütöpik hayalleri yıkılan bir nesli temsil eden Pasolini'nin karşısında, tarihin tekerrürü içinde insanlığa değil özünde bireye olan inancı ile ateş böcekleri metaforunu umutla şekillendiren Huberman'ın temel sorusu şu:

Peki sahiden de ateş böcekleri kayıp mı oldular? Hem de hepsi birden mi? Hâlâ aralıklarla da olsa olağanüstü sinyallerini gönderiyorlar mı? Eğer öyleyse nereden? Hâlâ bir yerlerde birbirlerini arıyorlar mı? Kendi aralarında konuşuyorlar mı? Azgın projektörlere, karanlık geceye, totaliter makineye ve her şeye rağmen birbirlerini seviyorlar mı?*

Cevap hakkımı bu sergi ile kullanıyorum: Evet! Her şeye rağmen birbirlerini seven ateş böcekleri var. Var kalacaklar. Nasıl mı? Bunun cevabını da sergide eserleriyle yer alan değerli sanatçılarımız veriyor.

"Var Kalma Pratikleri" sergisi, bir varoluş mücadelesi üzerine kurulu bir yolculuk. Yaşamın karmaşasında, güç mücadelesinin gölgesinde, birey olmak ne anlama geliyor? Toplumsal baskılar altında kendi sesini duyurmak, kimliğini korumak mümkün mü? Bu sorular, serginin merkezinde yer alıyor.

Her ikisi de endemik bir tür olan ateş böcekleri ile karanlıkta kalmayı tercih eden idealist insanlar, serginin metaforik eş kahramanları olarak karşımıza çıkıyor. Ateş böcekleri, popüler ve güçlü olanın göz kamaştırıcı çekimine karşı bir duruş sergileyen bu karakterlere eşlik ediyor.

“Var Kalma Pratikleri” sergisi, sadece bir sanat etkinliği değil, aynı zamanda bir çağrıdır. Bu çağrı, birey olmanın sorumluluğunu hatırlamayı, farklılıklara saygı göstermeyi ve gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmak için çaba göstermeyi amaçlar.”

“‘Kimse geriye hiçbir şey bırakamayacak kadar yoksul ölmez.’ Tıpkı Benjamin’in alıntıladığı bu Pascal vecizesinde ifade edildiği gibi, Marika Friedmanova’nın on bir yaşındayken, Auschwitz’e sürülüp gazla öldürülmesinden hemen önce, Terazin toplama kampında sararmış bir kağıda çizdiği küçücük bir kelebeği dahi, var kalan değerli bir miras olarak görebilecek gücü bulmak gerekir.”*

*Didi-Huberman, Georges, 2023, Ateş Böceklerinin Var Kalma Mücadelesi, Çeviren: Halil Yiğit, Norgunk Yayınları, İstanbul.

KÜRATÖR METNİ

M. Emir Dereci

Pier Paolo Pasolini 1975 senesinde, öldürülmeden dokuz ay kadar önce daha sonra Ateşböcekleri Makalesi ismi ile meşhur olacak olan İtalya'daki İktidar Boşluğu başlıklı makalesini yayınlar. Pasolini, makalesinde oldukça romantik bir komüniste yakışacak bir tonda ve fakat kendisinden alışık olmadığımız bir karamsarlık içerisinde bir tür kıyamet vizyonu ortaya koyar. Ona göre yendiğimizi sandığımız faşizm, sağ demokrat partilerin iktidarında derinden ve kuvvetli bir şekilde varlığını sürdürmeye devam etmiştir. Fakat karamsarlığa iten asıl mesele İtalya'da ve hatta tüm dünyadaki aydınların bir kısmının bu tehlikeden haberdar olmaması ve haberdar olanların ise bunu gelip geçici bir durum olarak görüp ciddiye almaması olmuştur. Yani aydınlar da çözülen "toplumun" yerine geçen "birbirleriyle çatışan tekil makineler" içerisinde ve onlarla beraber ateşböcekleri gibi kaybolmuşlardır.

"Çağdaş toplumlarımızın insani yaratıkları tıpkı birer ateşböceği gibi yapay projektörlerin ışığı altında, panoptik güvenlik kameralarının gözetiminde, televizyon ekranlarının ölümcül kışkırtıcılığı karşısında yenilmiş, yok edilmiş, kapana kısılmış, kökleri kurutulmuştur." der Pasolini. Artık ne değiş tokuş edilecek sinyaller, edinecek tecrübeler ne de arzulanacak bir şey kalmıştır.

Fransız sanat tarihçisi ve düşünür Georges Didi-Huberman, Pasolini ve daha sonra onun kıyamet vizyonunu kurumsallaştıracak olan Giorgio Agamben'e yönelik eleştirel bir okumayla Ateşböceklerinin Var Kalma Mücadelesi başlıklı kitabını yazar. Önce ateşböceği metaforunun Dante'nin infernosundan Pasolini'nin elinde alacağı şekle kadar metamorfozuna göz atar. Daha sonra inşa ettiği diyaloglarla felsefi bir arkeolojik serüvenin izini sürer. Didi-Huberman tüm bu meselelerin kıyısında Pasolini'ye olan itirazını birkaç soru üzerinden dile getirir;

"Peki sahiden de ateşböcekleri kayıp mı oldular? Hem de hepsi birden mi? Hala aralıklarla da olsa olağanüstü sinyallerini gönderiyorlar mı? Eğer öyleyse nereden? Hala bir yerlerde birbirlerini arıyorlar mı? Kendi aralarında konuşuyorlar mı? Azgın projektörlere, karanlık geceye, totaliter makineye ve her şeye rağmen birbirlerini seviyorlar mı?"

Var Kalma Pratikleri, Didi-Huberman'ın sorduğu tüm bu sorulara müspet cevaplar verme denemesidir. Sergi; şanlı otoritenin kör edici projektörlerine, totaliter istemle buyuran, kimliklere müdahale ederek tanımlar üreten tektipleştirici politik gösterilerin, stadyumların ve televizyon platolarının ışığına rağmen kendileri olmaya, parıldamaya, birbirlerini sevmeye ve belki de en önemlisi bu azgın ışığın altında "görünemez" olmaktansa karanlıkta "görünür" olmayı tercih ederek var kalma mücadelesine devam eden ateşböceklerinin bir tür tezahürü olarak karşımıza çıkar.

Bu tezahür ateşböceklerinin basitçe teşhirinden ziyade onların pek de uysal olmayan dünyadaki kişisel ve toplumsal deneyimlerine, kör edici ışığa ve nihai ufka karşı geliştirdikleri dirence, karamsarlığı örgütleme biçimlerine, antropolojik kabiliyetlerine ve bu kabiliyetleri keşfetme imkanına odaklanır. Günün sonunda tüm bu odaklanış tanımlamaların ötesine geçerek var kalma pratiklerine yönelik öneriler sunar.

Bu öneriler; Didi-Huberman'ın Marika Friedmanova'nın on bir yaşında Terezin toplama kampındayken çizdiği kelebekte, Laura Waddington'un Sangatte kampından İngiltere'ye varmaya çalışan mültecilerde ve Charlotte Beradt'ın Nazi Berlin'inde yaşayan insanların rüyalarında gördüğü şeyi duyumsamamıza yardımcı olabilir. Böylece ateşböceği-insan/ımge/toplumun imha edilemezliğini kavrayarak dönüşebilir, bir arzu bir düşünce yayma topluluğu halinde parıltıların aydınlattığı geceye evet deyip bizi kör eden ışığın hayır'ını tarif etmekle yetinmeyebiliriz.

Bilal Yılmaz

Bilal Yılmaz İstanbul'da yaşayan disiplinlerarası bir sanatçı ve tasarımcıdır. Işık, ses ve etkileşimi kullanarak heykelsi nesneler, yerleştirmeler ve izleyicinin algısını değiştiren kolektif deneyimler yaratmaktadır. Disiplinlerarası sanat ve tasarım çalışmalarının yanı sıra sosyal ve kolektif projeler üzerine çalışmaktadır.

Su Objeleri, 2024.

Su Objeleri

“Su Objeleri”, Kütahya’da gerçekleştirdiğimiz zanaat araştırmaları sırasında yolu-muza çıkan Elhamra isimli atölyeden beslenir. Elhamra, Çini üretiminin tarihini, kent ile ilişkisini, sosyo ekonomik bağını ve dönemin yaşam şartlarını okuyabildiğimiz, bozulmadan kalabilmiş özel bir çini atölyesidir. Geniş bir şehir manzarası sunan Elhamra’nın teras katı da çini yapım sürecinin bir parçası. “Terastaki 4 alçı çamur kabı” son kez kullanıldığı 2002 yılından beri hikayesini ve işlevini anlatmak için bizi bekliyordu. Kütahya dağlarından getirilen farklı topraklar atölyedeki havuzlarda ustaların yıllarca deneyimleyerek belirledikleri reçete oranında karıştırılıp süzöldükten sonra kovalar ile atölyenin terasına taşınır. Taşınan sıvı çamur terasa yayılan çamur kaplarının içine dökülür. Kapların içindeki su buharlaşır ve çamur gittikçe katılaşır. Ardından hamur kıvamına gelen çamurlar tezgahta çalışmak üzere kaplardan çıkartılır ve aşağı atölyeye alınır.

“Su Objeleri” yerleştirmesinde kullanılan beyaz kaplar önce mühürlendi. Ardından zamanın buharlaştırdığı su kaplara geri dolduruldu. Kapların üzerindeki piring formlar ise Elhamra atölyesinin arşivinde bulunan desenlerden yola çıkarak üretil-di. Yıllarca toplumun aynası olan desenler, sudaki yansıması ile kaybolan zanaatın aynası olmakta.

Elçin Acun

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fotoğraf Bölümü'nde çalışan sanatçı ve akademisyendir. Lens tabanlı pratikleri kullanarak kavramsal temelli, kurgusal işler üretmektedir. Ağırlıklı olarak beden, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, kamusal alan-özel alan, görünürlük, feminizm ve kuir gibi aynı zamanda kendi hayat dinamiği içinde toplumsal olarak varlık sorgulamalarını da içeren düşünceleri, sanatsal üretimlerine de konu olmaktadır.

Öyküsü Olmayan-I, Video Yerleştirme, 3:30" loop 2023.

Öyküsü Olmayan-I

Üç video enstalasyondan oluşan bir serinin parçası olan bu videoda öyküsü olmayan bir karakterin hikayesi anlatılmaktadır. Bu karakter, tanımlanamayan bir evrende, geçmişi, geleceği ya da bir aidiyeti olmadan, daima hüküm süren bir şimdiki zamanın içinde, sonu veya başlangıcı belli olmayan bir döngüde sıkışmış bir kadını temsil eder. "Boşuna çabalar" içindeki bu kadın; kaçır ama uzaklaşamaz, nefes almak ister ama alamaz, varlığı görünürlük ve görünmezlik arasında gidip gelmektedir. Maruz kaldığı olağanüstü durumların içinde sürekli başa dönen kaderini tekrar ve tekrar yaşar. Bu kurgu, bedenin anlamını cinsiyet mefhumu üzerinde sorgulayan bir temsil oluşturma amacı taşır ve performans ile birleşerek kişisel bir anlatı oluşturmaya dener.

Elif Büyüknohutçu

2013 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nden mezun oldu. Sanatını ağırlıklı olarak etkileşim üzerine kuran Büyüknohutçu, eseri izlemek kadar onu deneyimlemeyi de hedefleyen bir heykel sanatçısıdır. Heykel ve kavramsal sanatı birleştiren sanatçı birden fazla teknik kullanarak üretimlerinde metal, ahşap ve hazır nesne gibi çok yönlü malzemeleri bir araya getirmektedir.

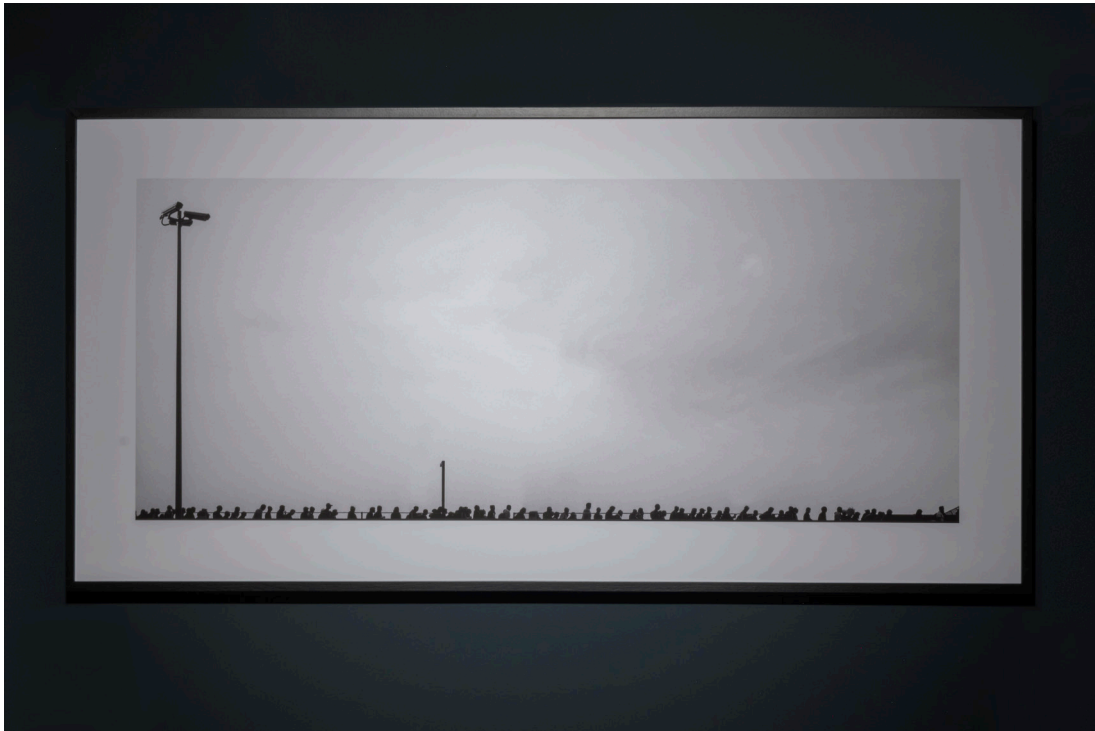
Herkes, Toprak, 100 x 100 x 3 cm, 2018

Herkes

Michel Foucault'un "Herkes her yerde kayıtlı hale gelince denetim altında olacak, gözetim altında tutulacaklardır." söyleminden yola çıkılan bu çalışmada; iktidar, gözetim, kontrol, mekânsal düzenleme ile bireyin normlara uyması incelenir. Dairesel, boşluksuz yazım tek nefeste okunup algılanır, cümlelerin başlangıcı ve sonu hakkında ipucunu saklı tutar, etrafında tur attırır. Geçiciliğe referans olan toprak malzeme, alanın içine girilince bozulma yaratarak zamanla silinip yok olur ve gözetim alanının kaybedilmesi hedeflenir. Tıpkı bu toprak yığını gibi insanlıkta maksimum düzensizlik içinde denetlenen bir mekanizmayı oluşturur. Azınlık ve çoğunluk olarak nevrotik bir halde bundan besleniriz. Ta ki bir özne tam da bu kaotik alana etkide bulunana kadar. Ama bu etki sadece bir anlıktır ve kendisini oluşturduğumuz mekanizma bu etkinin farkına vardığı an onu kendi içinde homojen bir şekilde kaosa dönüştürür. Bu sonsuz döngünün yine tek şahidi bu kaostan etkilenen insanlıktır. Bu yerleştirme izleyiciyi, kayıtlı olduğumuzun bilincinde olmadığımız ve bilincine varmaya/vardırılmaya alışkın olmadığımız bir otoritenin çizilmiş gözetim alanına davet eder.

Ferhat Tunç

Ferhat Tunç, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarım bölümünden 2018 yılında mezun oldu. Aynı niversitenin Resim bölümünde yüksek lisans eğitimini 2023 yılında tamamladı. Tunç, aynı niversitenin Resim bölümünde sanatta yeterlilik eğitimine devam etmektedir. İlgilendiği konular içerisinde göstergebilim, mekanın üretimi ve sosyal plastik yer almaktadır. Günlük yaşantı içerisinde ilişki kurduğu varlık-anlam-nesne-bilgi-yer gibi kavramları ele alarak temsil biçimlerinin oluşumlarını multidisipliner bir yaklaşım ile irdelemektedir.

Günden Güne, 119 x 59 cm, Arşivsel Pigment Baskı, ed. 5+2 AP. 2020

Günden Güne

Günümüzün panoptikonları olarak düşünebileceğimiz kimi kameralar şehrin protez parçaları gibi her yere gözetim amacıyla konumlanabilir. Burada gözetim, denetim sağlamayı amaçlar; birey, izlenip izlenmediğini bilmese de bu ihtimal davranışlarını biçimlendirir. Yaşadığımız şehirlerde gözetim mekanizmalarıyla evrelendiğimizi düşünürsek, fotoğrafın alt kısmında ilerleyen insan kalabalığı, gözetim altında olan bireylerin anonimleşmiş ve teşhir edilmiş varlıklarına işaret eder. İzlenme bilinciyle sınırlandırılmış bireylerin silikleşen varlıkları, fotoğraf yüzeyinde varla yok arasındadır.

Fırat Engin

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nden mezun olmuştur. 2008-2009 Fransa'da Ecole Nationale Supérieure d'art de Bourges'da geçirdiği dönem sanatında bir kırılma noktası olan sanatçı sosyo-ekonomik konular, küresel ve ulusal politik meseleler, tarihsel olaylar ve hafıza kavramı gibi konulara odaklanıyor. Bu kavramlara paralel olarak malzeme repertuvarını geniş ve çok sesli bir üretim pratiğine olanak tanıyacak şekilde kullanıyor.

Bu Yüğü Daha Ne Kadar Taşıyabiliriz?, Video, Taş, Metal, 2017

Bu Yüğü Daha Ne Kadar Taşıyabiliriz?

“Bu yüğü daha ne kadar taşıyabiliriz?” başlıklı çalışma; kimlik, bellek, aidiyet, ulus, aile, inanç vb. kavramların özne üzerine yüklediği değerlere ve sorumluluklara gönderme yapıyor. Bireysel olanın açığa çıkması için; tüm bu değer ve sorumlulukların sorgulanabilir olması gerektiği ve böylece irademizi yönetebilme ve zihnimizde bir özgürlük alanı açabilme kapasitemize fırsat vermemiz gerektiği üzerinde duruyor. Çalışmada yer alan “yüğü” aslında bu türden bir metafor. Bu anlamda çalışma; bellek, anı, kimlik, aidiyet, ulus, aile, inanç vb. kavramlar makro bir gerçeklikten mikro bir gerçeklik alanına transfer edilmeli -ki zaten taşınamayacak bir boyuta ulaşıyor- ve bu kavramları toplumsal tanımlamalar yerine, kendi bireyselliğimizde yeniden anlamlandırabilmenin yollarını öneriyor.

Osman Dinç

1993'te, Unesco Yılı Heykeltraşı ödülünün sahibi olan Osman Dinç 1977'den beri Paris'te yaşamaktadır. 1990-2011 yıllarında L'Ecole Nationale Supérieure D'Art De Bourges'da öğretim üyesi yapmıştır. Halen sanat çalışmalarını Paris, Ankara ve Chateaufort-sur-Loire'da sürdürmektedir. Türkiye'de ve dünyanın birçok ülkesinde 60'ın üzerinde kişisel sergi düzenlemiş ve 100'ün üzerinde grup sergisine katılmıştır.

Obelisk, Çelik Üzerine Fırınlanmış Elektrostatik Boya, 2023.

Obelisk

Bugün “heykel” diye andığımız hususun izini ilk çağlara doğru sürdürdüğümüzde, hâlihazırda da tanıdık bir formu ile karşılaşırız; dikilitaş (obelisk).

Dikilitaş, genellikle “anma” mefhumu ile ilgili bir inşa sebebi taşısa da bu her zaman böyle değildir. Bazen yol kavşaklarında, bazen de tarlaların sınırlarını imlerken çıkar karşımıza. Her halükarda bir yol gösterici, bir kerteriz noktasıdır ve yolculuk burada bir başka yöne evrilir.

Özge Akdeniz

Özge Akdeniz Marmara Üniversitesi GSF, Resim Bölümünden 2019 senesinde mezun olmuştur. 2022'de başladığı Mimar Sinan Üniversitesi GSF, Sosyoloji Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Çalışmalarında, ilgilendiği konuyu çözümlmek için zihnın anlam oluşturma süreci ile ilgilenip algılama, tanımlama ve ilişkilendirme biçimlerinin dönüşüm olanaklarını araştırmaktadır.

Ölü Bir Evin Bahçesi, Renkli Kağıt Üzerine Kalem Boya, 2022-2024.

Ölü Bir Evin Bahçesi

Ölü Bir Evin Bahçesi işlevsel olarak kullanımı mümkün olan ve olmayan nesneleri bir arada sunar. Birer portre gibi yüzeye yerleşen nesneler hem kendi karakterleriyle ilgili bir izleme alanı oluşturur hem de var olabilecekleri ortama dair fikir verirler. Ölü Bir Evin Bahçesi seyirciyi, tezatlar oluşturarak bir araya gelmiş nesneler dolayısıyla, olmayan bir evi kurgulamaya davet eder.

Şükran Moral

Roma Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitiren sanatçı 1994'ten beri göçmenler patriarka, trans bireyler ve akıl hastaları gibi toplumların ötekileştirdiği konularda performans, video ve enstalasyon çalışmalarıyla bir çok kişisel sergi gerçekleştirmiştir. Türkiye'de ve dünyada performans sanatının öncü isimlerinden olan ve dünyanın dört bir yanında çok önemli müzelerin kalıcı koleksiyonlarında yer alan sanatçı, zamansız ve kendini sürekli yeniden doğuran eserleri ile çağdaş sanat tarihinin en değerli isimleri arasında yer almaktadır.

Despair, Dijital C-Baskı, Fotoğraf Üstü Akrilik Boya (Tek Edisyon), 2024.

Despair

Şükran Moral'ın Victoria & Albert Müzesi'nin kalıcı koleksiyonunda yer alan "Despair" isimli eseri, umut ve direncin temsil edildiği, karanlık ve umutsuzluk temalarına tezat bir eserdir.

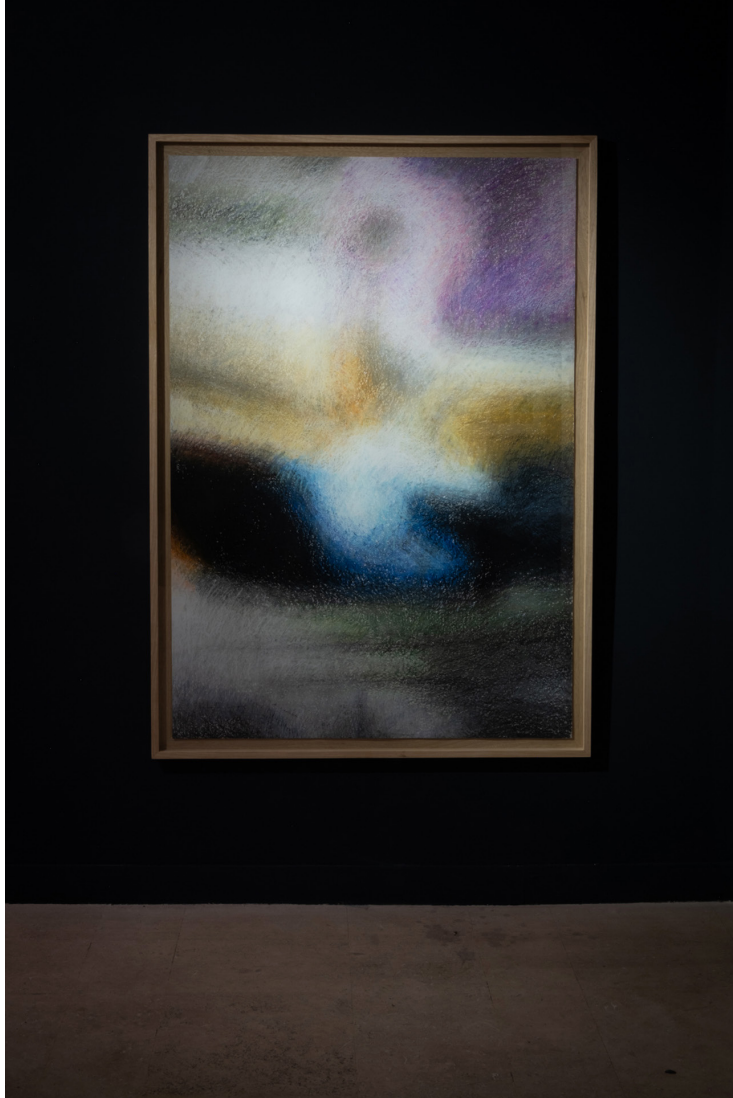
Bireyin içsel çelişkilerini ve toplumsal adaletsizlikleri umudun ve direncin ışığında işleyen eserde

Moral'ın "dijital bülbüller" dediği- kuşlar bir teknede toplanmış bir grup göçmenin üzerine konuyor. Türk Edebiyatında umudu, sevgiyi ve ayrılığı simgeleyen bülbüller, yurtlarından canları pahasına koparılmış göçmenlerin tersine özgürce uçabiliyorlar.

Sanatçının bu sergi özelinde tek edisyon olarak çalıştığı eserde de bir öncekinde olduğu gibi yüzyılın felaket tablosunu oluşturan göçmenler yine siyah beyaz. Lakin bu sefer umudun simgesi bülbüller şakıymıyor, kan ağlıyor. Teknedeki insanlar gibi.

Zeynep Beler

Pratiği resim, desen ve fotoğraf gibi disiplinleri kapsayan Zeynep Beler, 2007'de Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım bölümünü, 2010'da Leiden Üniversitesi Fotoğraf Çalışmaları dalında yüksek lisansını tamamlamıştır. Son dönem çalışmalarında arayüzler, eşikler, dikkat ve zamansallığa odaklanmaktadır.

Three Hearts, 100 x 150 cm, Kağıt Üzerine Yağlı Pastel, 2024.

Three Hearts

James Clavell'in Shogun eserinde Japon kültüründeki "üç kalp" deyiimi kimlik ve insan ilişkilerinin katmanlı doğasını ifade eder. Bu anlayışa göre bir insanın herkese gösterdiği bir yüzü (omote), yalnızca aile ve yakın dostlarla paylaşılan daha samimi ve gerçek bir tarafı (ura) ve en iç katmanında ise en derindeki kalbi, yani kişinin özü vardır. Bu öz, tamamen kendine aittir ve kimseyle paylaşılmayan en gizli duygular ile düşünceleri barındırır. Reddit'te, kitaptan uyarlanan dizinin tartışma forumunda paylaşılan görsel ise eserin hangi sahneyi temsil ettiğini spoiler vermemek amacıyla kasıtlı olarak belirsiz bırakmıştır.

The R*pe of Leda, 35 x 30 x 1 cm, Seramik, Sprey Boya, 2023.

The R*pe of Leda

1919 yılında Freud'un meslektaşı Sandor Ferenczi, psikanalistlerin bireysel nevrozlarla başa çıkmak için eğitildiklerini ancak kitlesel psikozlarla başa çıkmaya hazır olmadıklarını söyler. Yüz yıl sonra yine aynı noktadayız: gerilemede olan Batı dünyasında bir kitlesel psikoz yaşanıyor ancak bununla başa çıkmak için kavramsal ve terapötik araçlara sahip değiliz.

2020'lere girerken ufuk her zamankinden daha karanlık. Çünkü aklın artık hükümdar olmadığını -o da bir zamanlar hükümdardıysa- fark etmeye başlıyoruz. Aklın yerini teknoloji aldı ancak kendimizi güvende hissetmiyoruz. Biliyoruz ki teknoloji zamana karşı etkisizdir ve kaosa karşı da çok az şey yapabilir.

"[...]"

Zekâ ve bilinç birbirinden ayrılıyor çünkü rekombinan kazanma oyununda bilinç engel teşkil edebilir. Sömürme oyununda veya öldürme oyununda zekâyâ ihtiyacınız olacaktır; bilinç ise sıkıntı çıkartabilir."

Franco "Bifo" Berardi